

MOLNÁR ANTAL KIÁLLÍTÁSA
Secco Galéria
Budapest, Hess András tér 5.
Március 23–31.

Kitkán volt ekkora sikere egy pesti kiállításnak, mint a Párizsban élő magyar festőművész, Anton Molnár – illetve nekünk, gyalog magyaroknak – Molnár Antal képeinek bemutatásán. A megnyitó közönsége nem csekély küzdelem árán szemlélhette meg a művész munkáit a tömegben. A hazánkban csak a bennfentesek által ismert Molnár Antal világhírű festő kiállításai bejárták a világot, s alig húzza meg vásznán az első vonalat, nyomban jelentkeznek a mohó vásárlók: bankok, vállalatok, gazdag gyűjtők. Molnár mindent tud, amit a festőművészet technikájáról tudni érdemes. Színek, vonalak, kompozíció, a tárgyak vonzó, hiteles, elhíthető megjelenítése. Képeinek tárgyai megszólítanak, kiváltképpen azokat, akik nem kívánnak gyötrődni a posztmodern művészet rejtett jeleinek megfejtésével. Molnár képein egy alma az egy alma, cipő, kalap, szivar és szivarok kötegei szinte kínálják magukat, gazdagon terített asztalai, finom metszett poharakba töltött, márkás boraikkal megszólítanak, invitálnak: gyere pájtás, élvezd az életet! Molnár azonban nem csupán az éléthű

Fényűzés, nyugalom és gyönyör

ábrázolás mestere. Az előző stílusok kiváló tanítványaként ecsetjei, palettái jelzik: jól ismeri a művészettörténetet, s annak minden csínját-bínját. Festményeinek látványa vetekszik a XII. század németalföldi festészetének varázslatával vagy Chardin csendeleeteivel. Arról azonban ő sem feledkezik meg, hogy a bámulatos németalföldi festészet terített asztalai, zsánerképei a pápai uralom és a spanyol megszállás elleni szellemi küzdelem egy megnyert vallási-társadalmi forradalom képbe foglalt manifesztumai voltak. A reformáció győzelmi jelei. A polgári szemlélet és életforma plasztikus mutatóvanyai.

Lux, calme et volupté. (Fényűzés, nyugalom és gyönyör).

Molnár ismeri és szereti a francia irodalmat, Verlaine talán legszebb versét szó szerint idézi egyik képén. Nem kétséges, ő is jól ismeri Baudelaire fent említett híres verssorát. Adyt is jól ismeri, Verlaine Chanson d'automne-ja mellé idézi a Pá-

rizsba beszökött az ősz csodás sorait. Abban viszont kételkedem, hogy kedvelné Ady Álmodik a nyomor című versét. Molnár művészete csábító világot vetít elének.

Stílusmeghatározásokkal kár lenne bajlódniunk. Annál kevésbé, mivel a mester képein keverednek az irányzatok. Kínálkozik a naturalizmus, ha nem kerestné az amerikai fotórealizmus, melybe bravúros technikával belecseppent egy tetemes adag szürrealizmust. Am az irányzatok elemeit olyan varázslatos technikával elegyíti, hogy a látvány nem eklektikus – minden magától értetődően adott, elfogadtatja önmagát. Ezt tartom a Molnár Antal-i művészet végzetes hibájának. Univerzuma a jólét, a gazdagság, a bőség és gondtalanság mindensége. Molnár ábrázolt világa létező, valóságos kontinens. Itt sorakoznak a festő fétisei: márkás kubai szivarok, továbbá drága finom cipők, bőrdöngök, kalapok számlálhatatlan mennyiségben. Az egyik kedvelt, talán

legtöbbször ábrázolt tárgyairól, a szivarokról Molnár maga vallja: szivarozni olyan, mintha az ember egyszerre gondolkodna, pihenne és bulizna. Mintha nem lenne elég nyitott, szemét elfordítja napjaink borzalmaitól. Munkáin néha mégis felfedezhető néhány elgondolkodtató jel, ami a fentiek halvány cáfolatára utal. Egyik képén leírja: „Szemtelen voltam,” s ezt megismétli franciául. Tárgyai gyakran elvesztik egyensúlyukat, elvész a kompozíció harmóniája, elenyészik a gravitáció, fellép a levitáció. A tárgyak szeszélyesen keverednek, lebegnek. S egy képén, amely beillene önvallomásnak, szinte saját művészete kritikáját véltem felfedezni. A művész hátat fordít a világnak, s elindul egy ismeretlen sötétség felé.

Végül: Molnár Antal lényé és magatartása tökéletes ellentmondásban van munkáinak szellemével. Ritkán találkozhatunk nála közvetlenebb, szerényebb, világhírű művészettel, akit – némi extravaganciától és szellemétől eltekintve – alig különböztetünk meg gyalogos kortársainktól.

Román József